

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № 954-06-590

Дата 03 1 07 2019 г.

1058
Ш/с

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието, младежта и науката

№ 0101-106
03.07.2019 г.

ЧРЕЗ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО

Г-ЖА ИРЕНА АНАСТАСОВА
НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ В
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № 954-06-509/ 19.06.2019 г.

ОТГОВОР НА ВЪПРОС

Относно: *Анализ на резултатите от националните външни оценявания на учениците от IV и от VII клас за 2017 г. и за 2018 г.*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АНАСТАСОВА,

Анализ на постигнатите резултати от учениците в края на IV и на VII клас се извършва ежегодно на училищно, регионално и национално ниво.

Най-значими са анализите, които се правят на училищно ниво, защото са свързани с мерки за коригиране на допуснатите индивидуални и типични за възрастовата група грешки, както и с разработване на

училищни политики, които да отчитат конкретните потребности на учениците и възможностите на образователната среда.

На регионално ниво по правило анализи извеждат на дневен ред обменът на добри практики в областта на оценяването, включването на учителите в квалификационни дейности, откриването на специфични образователни проблеми, произтичащи от демографските условия. Поради това, че националното външно оценяване (НВО) позволява съпоставка на постигнатите резултати, формирането на подкрепящи политики за повишаване качеството на училищното образование в конкретния регион се основава на анализиране и сравняване на резултатите на учениците според големината на населеното място и вида училище. Получената информация за качеството на обучението в отделните училища е ориентир за родителите при избора на училище за продължаване на образованието след IV и/или след VII клас. Този процес предстои да бъде оптимизиран чрез усъвършенстване на информационната система, която да дава достъп както до индивидуалния резултат на ученика, така и до класирането на училищата по региони.

Основните цели на националните външни оценявания в края на IV и в края на VII клас са свързани с установяване постигането на държавните образователни изисквания за учебното съдържание, респ. с изискванията за очакваните резултати по предмета в края на съответния етап, определени в държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, както и с използване на резултатите от НВО като балообразуващи елементи при приемането на ученици на места по държавния план-прием.

Ежегодно Министерството на образованието и науката информира обществото за резултатите от НВО на национално равнище. Представянето на резултатите и изводите за постиженията на учениците се осъществява

публично на експертно и ръководно ниво, насочено към спецификата на конкретната аудитория.

Анализите на резултатите от НВО в края на IV и на VII клас през 2017 г. и 2018 г. наред със съизмеримите постижения на двата поредни випуска, с доброто представяне на едни и същи региони – София, Смолян, Варна, Бургас, Благоевград, както и с трудностите в други – Шумен, Разград, Сливен, ясно открояват и влиянието на образователната среда – по-ниските резултати се свързват с обучение в малки населени места, предимно в маломерни и слети паралелки, и главно на ученици, чиито майчин език не е български. Откроява се и друга тенденция – все повече се заличават разликите в резултатите от задачите с избираем и със свободен отговор, т.е. учениците постепенно се приучават да демонстрират съвременни ключови умения (да избират и да доказват своя избор, да аргументират чужди твърдения, да извличат информация от текст, да решават задачи с приложен характер и пр.).

Средните резултати на НВО в края на IV клас по БЕЛ са 71,67 т. (2017 г.) и 72,68 т. (2018 г.), а по математика – съответно 70,3 т. (2017 г.) и 76,94 т. (2018 г.). Учениците с лекота определят видовете изречения по цел на изказване, извършват действия с многоцифрени числа, усвоили са правописа на я, щ, на звучни съгласни пред беззвучни. В същото време срещат затруднения при определяне на главните части в изречението, затруднява ги правописът на гласни в неударена сричка и на думи без ударение, както и моделирането с цифров израз и работата върху геометричните задачи, тъй като изисква пространствени представи, които все още ги затрудняват с оглед на възрастта им.

Средните резултати по модули от НВО в края на VII клас по БЕЛ са 34,67 т. за първия модул и 19,05 т. за втория модул (2017 г.) и 32,6 т. за първия модул и 19,38 т. за втория модул (2018 г.), а по математика –

съответно 29,14 т. за първия модул и 8,64 т. за втория модул (2017 г.) и 30,43 т. за първия модул и 10,26 т. за втория (2018 г.).

Трайно се запазва тенденцията все повече седмокласници да работят по втори модул по БЕЛ. Седмокласниците все още не притежават умения за разпознаване на видове сложно изречение по състав, което води до грешки при пунктуацията на сложни изречения. Затрудняват се при извличане на информация от текст особено когато не е пряко повторена, а е необходим анализ на внушението; по-лесно се ориентират в смисъла, когато възможните отговори са под формата на твърдения, а не като цитати. Най-често срещаните грешки са при преобразуването на пряката реч в непряка и при съвместната употреба на глаголни времена. Тези тенденции определят и постиженията на ДЗИ.

По математика се откроява тенденцията учениците в седми клас да работят повече върху алгебричните задачи в сравнение с геометричните. Наблюденията показват, че седмокласниците умеят да намират стойност на израз, да определят тъждествено равни изрази, да намират корен на линейно уравнение, както и решенията на линейно неравенство. Успешно определят елементи в еднакви триъгълници и видове ъгли, получени при пресичането на успоредни прави с трета права и прилагат свойство на катет в правоъгълен триъгълник срещу ъгъл от 30° . Трудностите, които срещат, са свързани предимно с неовладян материал – построяване на перпендикуляр, намиране на лице, разстояние от точка до права, неправилно прилагане на понятието *симетрала*.

Чрез резултатите от НВО се проследяват общи тенденции в обучението по учебни предмети и на тази основа се преосмислят изискванията за учебното съдържание за съответния образователен етап. Направените анализи на резултатите от националните външни оценявания в края на IV клас през периода 2006 – 2014 година подпомогнаха

разработването на ДОС за общообразователната подготовка и новите учебни програми за общообразователната подготовка. В резултат на направените изводи са взети редица решения за намаляване обема и трудността на определени очаквани резултати от обучението, за практическа насоченост на изучаваните в училище знания и умения, за прилагане на компетентностния подход в обучението, за прилагане на съвременни форми и методи на обучение (проектно-базирано обучение), за иновативни начини за оценяване на компетентностите (портфолио) и др.

След въвеждането на новите учебни програми анализът и представянето на данните от НВО в IV и в VII клас са подчинени на необходимостта от обсъждане на нови и усъвършенствани модели на НВО с разнообразни типове задачи с различна трудност, които да измерват постигнатото в съответния етап и в същото време да са насочени към оценка на функционалната грамотност, но и на личния напредък на отделния ученик с цел осигуряване на обучение, адекватно на потребностите му.

Прилагането на НВО с нов формат в IV, в VII и в X клас ще допринесе за синхронизиране на форматите, използвани в отделните етапи, за комплексно използване на резултатите от НВО при оценяване на добавената стойност в училище, и като цяло за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване на качеството на образованието.

X

Красимир Вълчев

Министър на образованието и науката

Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

